

QoC nieuwsbrief

Jaargang 2 | Editie 6 | Juni 2013

Redactie:

[Marijke van Dijk](#)

[Petra Jellema](#)

Ruth van Nispen

Linda Brom

Malika Dahmaza

Wie bestijgt de QoC-troon?

Ook deze zomer komt het QoC nieuws naar u toe! Dit keer met twee nieuwe redacteurs i.o., Marijke van Dijk en Petra Jellema, die de taken van oprichters Linda Brom en Ruth van Nispen vanaf de volgende nieuwsbrief volledig gaan overnemen. In deze nieuwsbrief is er aandacht voor de troonswisseling: veel dank aan Daniëlle voor de jarenlange inzet als programmaleider! (“Even vrouwen”). En wat een ontzettend goed nieuws dat Sophia Kramer

het leiderschap overneemt. Wij wensen Sophia veel succes, inspiratie en wijsheid toe bij haar nieuwe verantwoordelijkheden. Verder zijn we allemaal weer flink aan het denken gezet tijdens een interessante QoC bijeenkomst bij de EMGO+ retraite in de Amsterdamse RAI. Veel leesplezier!

De redactie.

Nieuws van de van de programmaleiders: Who is next?

In de vorige nieuwsbrief hebben we geschetst wat er de laatste jaren is gebeurd binnen het programma Quality of Care en dat het programma een nieuwe fase ingaat. En bij een nieuwe fase horen nieuwe programmaleiders! Vanaf eind juni zal Sophia Kramer het stokje van mij overnemen. Sophia is universitair hoofddocent op de Afdeling Audiologie. Zij zal voorlopig samen met Bregje Philipsen het programma verder vormgeven. Eigenlijk zou Bregje als eerste een opvolger krijgen. Ik draag echter eerder mijn programmaleiderschap over omdat ik per 1 maart jl. Chief Science Officer Risicocommunicatie bij het RIVM ben geworden. Voorlopig is dit voor 4 jaar en in deeltijd (de rest van de tijd werk ik gewoon bij het EMGO+ Instituut). Behalve dat dit een dure naam is, is mijn taak daar ook wel interessant. Ik ga daar een onderzoeksprogramma opzetten over Risicocommunicatie over de hele breedte van het RIVM veld: dus van communicatie over infectieziektes tot bevolkingsonderzoek naar kanker en milieurisico's. Meer samenwerking van onderzoekers van het EMGO+ Instituut met onderzoekers van het RIVM is één van mijn ambities. Dat past goed in het beleid van het Quality of Care programma voor de komende jaren: we gaan de blik naar buiten richten! Nu zijn er natuurlijk heel veel samenwerkingsverbanden tussen Quality of Care onderzoekers en onderzoekers in binnen- en buitenland, maar minder met andere onderzoeksinstituten als geheel. Ook junior onderzoekers willen we (nog meer) stimuleren hun blik naar buiten te richten. Hoe wijder je blik, hoe meer mogelijkheden je hebt! We nodigen junior onderzoekers graag uit om hun ideeën en wensen met ons te delen. Hoe dit verder vorm gegeven gaat worden, laat ik over aan Sophia en Bregje. En ... goede samenwerkingsideeën met RIVM zijn altijd welkom. Wel natuurlijk over het thema risicocommunicatie (maar dat is breed genoeg).

Daniëlle Timmermans

Verslag EMGO retraite QoC

Tijdens de EMGO+ annual meeting op 28 mei werden er workshops georganiseerd door de verschillende onderzoeksprogramma's. Bij Quality of Care stond de workshop in het teken van het belasten van onderzoeksdeelnemers. In de workshop moest er ook daadwerkelijk 'gewerkt' worden; de deelnemers werden opgedeeld in zes discussiegroepen. Er werd drie keer 10 minuten gediscussieerd binnen de groep aan de hand van 3 verschillende stellingen. De stellingen gingen over de argumenten om juist wel proefpersonen te belasten en argumenten tegen de belasting van proefpersonen. Daarnaast werd er gediscussieerd over wie er uiteindelijk zou moeten beslissen in welke mate proefpersonen belast mogen worden. Op die laatste vraag bleek lastig een eenduidig antwoord te vinden; eigenlijk vonden de deelnemers zowel de belangenvertegenwoordigers van de proefpersonen, de onderzoeksgroep, de 'peers', de METC als de wetenschapscommissie belangrijk in het beoordelen van de belasting en de belastbaarheid van proefpersonen. Al polderend werd er dan ook uiteindelijk besloten dat het goed zou zijn als de METC op basis van informatie uit al deze bronnen een gewogen besluit zou nemen. Na deze verhelderende conclusie werd er weer verder gegaan met het algemene gedeelte van het programma waarna de dag met een heerlijk hapje en drankje kon worden afgesloten.

Met dank aan Sandra Zwijsen

Subsidies: Show me the money!

Welke subsidies zijn er binnengehaald en waar halen we ze vandaan?

De onderzoeksgroep '**LASA: epidemiologie van de veroudering**' heeft de volgende subsidie verkregen:

- LASA 2013 - 2016; Met deze subsidie van het Ministerie van VWS kan LASA haar activiteiten ook komende vier jaar voortzetten.

De onderzoeksgroep '**Community Genetics**' heeft de volgende subsidies verkregen:

- Stephanie Weinreich heeft van CSG Academy beurs geld ontvangen voor "Training voor belangenbehartiging personalised medicine voor patiëntenverenigingen". Twee workshops worden ontwikkeld en uitgevoerd over het onderwerp personalised medicine.
- Carla van El heeft geld ontvangen voor "De geschiedenis van de hielprik in Nederland" van CSG Centre for Society and the Life Sciences Verankeringsvoorstel. Doel is een Nederlandstalig boek te schrijven en om de ontwikkelingen in een Engelstalige publicatie in internationaal perspectief te plaatsen.

De onderzoeksgroep '**Public health at the end of life**' heeft de volgende subsidie verkregen:

- Bregje Onwuteaka-Philipsen en Roeline Pasman participeren (samen met Hein van Hout, Cees Hertogh en Jenny van der Steen) als partner in een FP7 project: PACE (Comparing the effectiveness of palliative care for elderly people in long term care facilities in Europe) (FP7-HEALTH-2013-INNOVATION-1). Hiervoor worden 2 junior onderzoekers aangenomen.

De onderzoeksgroep '**Risk and Safety in Health Care**' heeft de volgende subsidies verkregen:

- Jarry Porsius heeft een subsidie gekregen om een bezoek te brengen aan de onderzoeksgroep van Prof. Keith Petrie aan de Universiteit van Auckland
- Liesbeth Claassen heeft een subsidie ontvangen voor het organiseren van een internationaal symposium: "Effective methods to communicate scientific uncertainty of various environmental risks, with the uncertain risk of electromagnetic fields as an example".

De onderzoeksgroep '**Metamedica**' heeft de volgende subsidies verkregen.

Binnen de onderzoekslijn **Participatie en Diversiteit**:

- "The Meaning of Sports in Times of Health and Illness" gehonoreerd door NWO, Programma Sport, ism Mulier instituut, periode 1 mei 2013- 1 mei 2016.
- "Kritische momenten van patiënten met matige nierschade" gehonoreerd door de Nierstichting en de Nierpatiëntenvereniging, 1 mei 2013- 1 mei 2014.
- "Regie van kwetsbare burgers" gehonoreerd door de Mosae Zorggroep te Maastricht. Periode: 1 mei 2013- 1 mei 2015.

- "Participedia, een webtool over patiëntparticipatie" gehonoreerd door PGO Support. 1 mei 2013 tot 1 november 2013.
- "Guidelines for the involvement of patient in the implementation of guidelines" gehonoreerd door EULAR, European League for Rheumatic Diseases, 1 juni 2013-31 December 2014.

Nieuwe onderzoeksprojecten in de onderzoekslijn **Ethiek & Filosofie**:

- Eigen Kracht bij BOPZ (dr. Gert Schout, projectleider)
- Landelijk Klinisch Ethiek Netwerk (VWS subsidie; Bert Molewijk projectleider)

Bij QoC zijn recent drie nieuwe projecten gestart binnen het **Netwerk Geboortezorg Noordwest Nederland**. Dit Netwerk is een consortium van VUmc/ AMC binnen het ZonMw programma [Zwangerschap en Geboorte](#) met als doel het terugdringen van de perinatale sterfte in Nederland door betere afstemming van zorg.

<http://www.goedgeboren.nl/noordwestnederland>.

Het betreft de volgende drie projecten:

- **LOCoMOTive studie** (Patiëntveiligheid, onderzoeker Anita Romijn), over de implementatie van een gestandaardiseerde overdracht in de verloskundige keten.
- **ESPRIT studie** (Community Genetics, onderzoeker Rachel van Schendel), over de invoering van niet-invasieve prenatale testen (NIPT) en gevolgen voor prenatale screening.
- **IRIS studie** (Midwifery Science, senior onderzoeker en coördinator Petra Jellema) Hoofdvraagstelling van dit onderzoek is 'Is derde trimester routine echoscopie, in vergelijking tot echoscopie op indicatie, effectief en kosteneffectief in het reduceren van ernstige perinatale uitkomsten bij laag risico vrouwen in 1e lijn?' Strikt genomen valt de IRIS studie niet onder Netwerk Geboortezorg maar betreft het een landelijk project waarbij alle regionale consortia betrokken zullen worden.

Prijzen en Benoemingen

Danielle Timmermans is benoemd als Chief Science Officer bij het RIVM

Prof. dr. Tineke Abma werd in 2010 benoemd als bijzonder hoogleraar "Cliëntenparticipatie in de ouderenzorg". Op 1 feb. 2013 is deze leerstoel omgezet naar een vaste hoogleraar. De leerstoel wordt uitgebreid met onderzoek naar diversiteit. Tevens is een Aspasia premie door NWO toegekend. Prof. Abma zal een deel van de premie inzetten voor het doorstromen van vrouwelijk talent, dwz dat drie post-docs op het vakgebied van de laureaat een vrijstelling krijgen voor schrijven van een Veni aanvraag. Een ander deel wordt geïnvesteerd in een promotie-onderzoek naar cultureel divers samengestelde teams in het VUmc.

Lidewij Henneman is per 1 april benoemd tot UHD bij de sectie Community Genetics

Ruth van Nispen is per 19 april 2013 voorzitter geworden van de Vereniging voor Revalidatie bij Slechthooftheid

Interest Groups

Deze groepen zijn bedoeld voor medewerkers die werken aan overkoepelende thema's en in groepsverband, zowel binnen als buiten VU/VUmc.

❖ **European Working Group on Evaluation of Clinical Ethics Support**

Deze werkgroep komt 1 tot 2 keer per jaar samen met als doel om onderzoeksdesign, kwantitatieve en kwalitatieve methoden en resultaten (speciaal op gebied van klinische ethiek ondersteuning, zoals ethiek commissies en moreel beraad) met elkaar te bespreken en te becommentariëren. Tevens kunnen internationale subsidieaanvragen, samenwerkingsprojecten en gedeelde artikelen besproken/georganiseerd worden. Mensen die interesse in deze werkgroep hebben kunnen contact opnemen met Bert Molewijk (b.molewijk@vumc.nl) De volgende meeting zal plaatsvinden op 5 november 2013.

❖ **EMGO Onderzoeksgroep Community Genetics**

Organiseert elke 6 weken een colloquium Community Genetics. Deze onderzoeksgroep richt zich op vragen over hoe nieuwe toepassingen binnen de medische genetica op verantwoorde wijze kunnen worden geïmplementeerd. Meer informatie via Lidewij Henneman: l.henneman@vumc.nl. Zie ook: www.vumc.com/researchcommunitygenetics

Promoties & Oraties op de agenda

Promotie Pam Kaspers, Public Health at the End of Life

Titel? End-of-life care and preferences for (non)treatment decisions in older people during the last three months of life
Wanneer? 4 September 2013, 13.45 uur
Waar? Aula, Vrije Universiteit Amsterdam

Promotie Henrike Galenkamp, LASA

Titel? Feeling healthy versus being healthy; Change and stability in older people's self-rated health
Wanneer? 9 december 2013, 15.45 uur
Waar? Aula, Vrije Universiteit Amsterdam

Promoties & Oraties onlangs plaatsgevonden

Promotie Janna Bruijning, Oogheelkunde VUmc

Titel? Development of the Dutch ICF Activity Inventory: investigating and evaluating rehabilitation needs of visually impaired older adults
Wanneer? 29 april 2013
Waar? Aula, Vrije Universiteit Amsterdam

Promotie Feico Zwerver, Arbeid en Gezondheid

Titel? Development and evaluation of an implementation strategy for insurance medicine guidelines for depression.
Wanneer? 29 januari 2013
Waar? Aula, Vrije Universiteit Amsterdam

Bijeenkomsten, Congressen en Lezingen

- ❖ “Keys to success in dementia care
Results from the Netherlands study on Living Arrangements for people with Dementia (LAD)” Organisatie door het Amsterdam Center on Aging
Wie? Prof. dr. Anne Margriet Pot
Wanneer? Dinsdag 18 juni 2013, 16.00 -17.00 uur
Waar? Belle VUe OH 19 (tegenover de TenT)

- ❖ “Safe walking among older people”
Wie? Professor in Exercise Gerontology at the Gerontology Research Center, University of Jyväskylä, Finland
Wanneer? 19 juni, 17.45 uur
Waar? VUmc, kamer ZH B4 92

- ❖ Symposium Sarcopenie “Spieren en sporen van ouder worden” (gratis toegang)
Wanneer? Donderdag 20 juni 2013
Waar? Rijksmuseum Volkenkunde Leiden
Meer informatie: aca@vumc.nl

- ❖ “Een erfelijke ziekte in de familie en je kunt er wat aan doen - Maar wie vertelt je dat en zet je op het goede spoor?” Organisatie o.a. door leden van de sectie Community Genetics
Wanneer? 27 juni bijeenkomst NACGG in Utrecht
Meer info? www.nacgg.nl

- ❖ Refereerbijeenkomsten Amsterdam Center on Aging (ACA).
ACA stimuleert samenwerking rond ouderenonderzoek binnen VU en VUmc en maakt wetenschappelijke informatie over ouderenonderzoek beschikbaar voor een breed publiek. ACA organiseert onder andere refereerbijeenkomsten over uiteenlopende onderwerpen binnen ouderenonderzoek. Wil je op de hoogte gehouden worden van deze bijeenkomsten? Meld je aan bij Heleen Helleman via aca@vumc.nl.

Cursussen

❖ **Projectmatig werken Amstel Academie**

Ben jij die professional of ondersteuner die op de afdeling waar je werkzaam bent deelneemt aan projecten of dat graag zou willen doen? Wil je meer weten wat daar allemaal bij komt kijken en hoe je met enthousiasme en betrokkenheid in een team een goed projectresultaat neerzet? Leer in een cursus van 5 dagdelen hoe je kunt werken aan een heldere definitie van je project, een werkbare planning organiseert en de uitvoering soepel en beheersbaar maakt. De training heeft een interactief karakter, waarbij je eigen ervaringen centraal staan. Vanuit de praktijk wordt een vlotte vertaling gemaakt naar de VUMC-methodiek, waardoor je dezelfde taal leert spreken als de projectmanagers van afdelingsoverstijgende of ziekenhuisbrede projecten.

Meer info?

<http://www.vumc.nl/onderwijs/functiegericht/projectmanagement/projectmatig-werken1/>

❖ **Opleiders in opleiding: basiskwalificatie onderwijs (BKO)**

De Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) is een bewijs van didactische bekwaamheid voor docenten in het wetenschappelijk onderwijs. Alle docenten van de VU moeten deze didactische kwalificatie behalen.

Het BKO-certificaat wordt erkend door alle Nederlandse universiteiten. Er bestaan verschillende routes om de basiskwalificatie onderwijs (BKO) te behalen. Afhankelijk van uw onderwijservaring en beschikbare tijd zijn er verschillende mogelijkheden.

- De *basisopleiding universitair docent* (BUD) voor docenten met minder dan vijf jaar onderwijservaring
- De *verkorte cursus* voor docenten met 5-10 jaar ervaring binnen het universitair onderwijs.
- Het *individuele traject* voor docenten met meer dan 10 jaar ervaring.

Het BKO-traject leidt tot het verwerven en (verder) ontwikkelen van een zestal onderwijscompetenties, te weten:

- Ontwikkeling van onderwijs/opleiding
- Organisatie van onderwijs/opleiding
- Uitvoeren van onderwijs/opleiding
- Begeleiding van studenten en AIOS
- Toetsing van competenties
- Evaluatie van onderwijs/opleiding

De docent/opleider leert daarbij praktische technieken die toe te passen zijn in de eigen onderwijs- of opleidingspraktijk. VU en VUmc lijken zaken net iets anders aan te pakken, dus bezint eer ge begint.

Voor meer informatie VU: l.h.c.plantinga@vu.nl

Voor meer informatie VUmc: docentprofessionalisering@VUmc.nl

Nieuwe Medewerkers

Wie? Tamar Kruit
Wat? Onderzoeksassistent bij de IRIS Studie (**IUGR Risk Selection Study**)
Waar? MF D-447 (afd. Midwifery Science)

Wie? Petra Jellema
Wat? Senior onderzoeker en coördinator van de landelijke IRIS studie naar de kosteneffectiviteit van de derde trimester groeiecho
Waar? MF D-440 (afd. Midwifery Science)

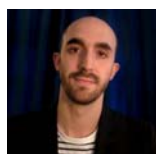
Wie? Mirjam Stuij
Wat? Promovendus, project naar betekenissen van sport voor chronisch zieken en processen van betekenisgeving na de diagnose
Waar? MF G-421 (afd. Metamedica)

Wie? Ellen Meijer
Wat? Onderzoeker bij een onderzoeksproject naar de mogelijkheden om dwang in de GGZ terug te dringen met Eigen Kracht-conferenties
Waar? MF A-322 (afd. Metamedica)

Wie? Sandra Pereira Martins
Wat? To work on a book about palliative care for older people that can be used in palliative care practice and policies
Waar? MF G-423

Wie? Quince Blits
Wat? Kwalitatief onderzoeker bij het onderzoek 'Mensen met Matige Nierschade in Beeld'
Waar? MF G-421 (afd. Metamedica)

Wie? Marjolein van Dijk
Wat? Onderzoeker bij het project Eigen Kracht-conferenties bij het voorkomen van dwang in de GGZ
Waar? Metamedica

Wie? Gert Schout
Wat? Leidt een onderzoeksproject naar de mogelijkheden om dwang in de GGZ terug te dringen met Eigen Kracht-conferenties
Waar? Metamedica

Wie? Saskia Duijs
Wat? Junior onderzoeker op het project "Burgerregie in de wijk"
Waar? MF G421 (afd. Metamedica)

Wie? Petra Boersma
Wat? Promovenda naar de implementatie van de "Verder methode" in de 24 uurszorg in verpleeghuizen
Waar? Valeriuskliniek

Wie? Rachel van Schendel
Wat? Junior onderzoeker op de ESPRIT studie
Waar? MF D-243 (afd. Community Genetics)

Wie? Anita Romijn
Wat? OIO op de LOCoMOTive studie gericht op het verbeteren van samenwerking in de verloskundige keten door een gestandaardiseerde overdracht bij verwijzing van de eerste lijn naar een ziekenhuis
Waar? MF D-580 (afd. Community Genetics)

Wie? Nina Bogaerts
Wat? OIO, project over risico communicatie: 'how health risk information can be made more meaningful for consumers.'
Waar? MF B-557

Tips!

- ❖ Steeds meer onderzoekers binnen EMGO maken gebruik van een Forum/tool waarmee **online focusgroepen** afgenomen kunnen worden. Recent zijn binnen QoC ervaringen opgedaan met partners van zwangeren en verloskundigen, meer informatie: Suze Jans of Lidewij Henneman.
- ❖ Wilma IJzerman (secretariaat Community Genetics) maakt als **scientific illustrator** prachtige tekeningen. Zij heeft recent bijvoorbeeld alle illustraties gemaakt voor het proefschrift "juxtarenal aortic aneurysms: aspects of treatment and reduction of postoperative complications" door K.Yeung.
- ❖ Voor **protestants-christelijke QoC medewerkers**: De Stichting Het Scholten-Cordes Fonds is in 1967 opgericht bij testament van mevrouw A.H. Cordes en mede vernoemd naar haar vooroverleden echtgenoot, de heer J.H. Scholten. De toelagen worden bij voorkeur aan jonge studenten en pas afgestudeerde academici verstrekt ter financiering van in Nederland te volgen onderwijs, of voor een in het buitenland te volgen verplichte stage. Het Fonds stelt toelagen beschikbaar aan:
 - Protestante studenten met de Nederlandse nationaliteit, die een studie volgen of willen volgen aan een Nederlandse universiteit of HBO instelling.
 - Protestante Assistenten In Opleiding/ AIO's met de Nederlandse nationaliteit, die aan een Nederlandse universiteit wensen te promoveren.
 - Protestante promovendi met de Nederlandse nationaliteit, die een bijdrage in de drukkosten van proefschrift wensen. De promotie dient plaats te vinden aan een Nederlandse universiteit.
 - Protestante studenten met de Surinaamse nationaliteit, die aan een Nederlandse universiteit of HBO instelling studeren of gaan studeren

Nieuwtjes!

- ❖ **Mariska Oosterveld-Vlug** heeft een EMGO Travel Grant ontvangen waarvoor zij 3 weken naar Stockholm is afgereisd.
- ❖ **Wendy Hopmans** heeft ook een EMGO Travel Grant ontvangen waarvoor zij naar Canada zal afreizen.
- ❖ **Cees Hertogh**, hoogleraar ethiek van de zorg voor kwetsbare ouderen van de afdeling Huisarts- en Ouderengeneeskunde, was 18 mei in het radioprogramma Spijkers met Koppen. Een gesprek over euthanasie bij mensen met dementie. Hierbij de link naar het radioprogramma:
<http://spijkersmetkoppen.vara.nl/gemist/archief?q=Hertogh>

Mooie publicaties van QoC medewerkers:

- ❖ A structural multidisciplinary approach to depression management in nursing-home residents: a multicentre, stepped-wedge cluster-randomised trial (2013) Ruslan Leontjevas, Debby L Gerritsen, Martin Smalbrugge, Steven Teerenstra, Myrra J F J Vernooij-Dassen, Raymond T C M, Koopmans, **The Lancet**, published online 2 May 2013. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0140673613605905>
- ❖ De Jonge A, Mesman JAJM, Manniën J, Zwart JJ, Van Dillen J, Van Roosmalen J. Severe adverse maternal outcomes among 146,752 low risk women with a planned home versus planned hospital birth in the Netherlands: a nationwide cohort study. **British Medical Journal** (*in press*).
- ❖ 'Waterinjectie kan wel - steriele waterinjecties bij barenden zijn, in tegenstelling tot wat wel beweerd wordt, effectief en worden door vrouwen gewaardeerd, meent Trudy Klomp'. Ingezonden brief **NRC 16/4/2013**, Trudy Klomp, verloskundig onderzoeker, Midwifery Science.

Het je tips, nieuwtjes of ideeën voor de nieuwsbrief? Geef het door aan de redactieleden!